సృజన కళా విజ్ఞాన వేదిక

చల్లగాలిలో విరబూసిన కల్హార కేదారాలు

- డా.టేకుమళ్ళ వెంకటప్పయ్య (9490400858)

చల్లగాలి బాబూరావు చెన్నై నివాసి. సృజనక్రాంతిలో నేను వారి కవితలు ప్రచురించే సందర్భంలో పరిచయమయ్యాడు. కొన్ని సంవత్సరాల అనుభవంతో మంచి అభివ్యక్తితో ఉండే కవితలు వ్రాయడం అలవాటు చేసుకున్నాడు. వివిధ పత్రికలలో ప్రచురితమైన 47 కవితలతో "నువ్వు నవ్వులా వెలగాలి" అనే కవితా సంపుటం ఈ సంవత్సరం తీసుకొచ్చారు. ఈ కవితా సంపుటికి శ్రీ భువనచంద్ర, ఆచార్య దార్ల వెంకటేశ్వరరావు, ఎస్.ఆర్.పృథ్వి తదితరులు మంచి ముందుమాటలనందించి ఈ సంపుటిని స్వాగతించారు. బాబూరావు తన ముందుమాటలో "ఈ తెలుగు సాహిత్య ప్రపంచంలో నాదో చిరుగొంతుక. ఆ గొంతుకలో శృతిలయల కలయికలు కవిత్వం కల్హారమై విరబూసింది" అన్నారు. సంగీతంలో 'శృతి' (ఆధార స్వరం), 'లయ' (కాల నియమం/తాళం) కలవడం ఎంత ముఖ్యమో, ఇక్కడ కవి గొంతులో ఆ తెల్లకలువ పువ్వులాగా ఎంతో పవిత్రంగా, అందంగా వికసించిందని కవి భావిస్తున్నాడు. ఆ కల్హారాలు విరబూసిన తీరేమిటో పరిశీలిద్దాం.

ఉదాహరణకు కొన్ని కవితల గురించి చెప్పుకుందాం. తొలి కవితలో అబ్దుల్ కలాం గారిని "కలల మారాజు" గా అభివర్ణిస్తూ, "కలల నేపథ్యంలో/ కొత్తపాఠాలు నేర్చుకోమని/ నిరుత్సాహంలేని/ నిత్యస్రవంతియై ప్రవహిస్తూ/ ఉత్సాహం ఊపిరిగా ఉన్న యువతకు/ స్ఫూర్తిప్రదాతయై/ విశ్వం వికసించిన అపూర్వ కళాతేజమై/...కదలిపోతున్నాడు దారి యివ్వండి" అన్నారు. భారతరత్న, ప్రజా రాష్ట్రపతి డా. ఏ.పి.జె. అబ్దుల్ కలాం గారి వ్యక్తిత్వాన్ని, ఆయన జీవిత సందేశాన్ని అత్యంత హృద్యంగా, గౌరవపూర్వకంగా ఆవిష్కరించిన అద్భుతమైన కవితా పంక్తులు ఇవి. కలాం గారి నిష్క్రమణను (మరణాన్ని) లేదా ఆయన ప్రస్థానాన్ని స్మరిస్తూ రాసిన ఈ కవితలో "కలలు కనండి... వాటిని సాకారం చేసుకోండి" అనే నినాదం మరింత అందంగా మార్చారు. నిద్రలో వచ్చేవి కావు, మనల్ని నిద్రపోనివ్వనివే నిజమైన కలలని నమ్మిన కలాం, ఆ కలల పునాదులపైనే జీవితంలో కొత్త పాఠాలు నేర్చుకుంటూ ఎదగాలని యువతకు ప్రబోధించారని కవి గుర్తుచేస్తున్నారు. సంక్లిష్టమైన గ్రాంథిక పదాలు లేకుండా, ఆధునిక వచన శైలిలో సాగినప్పటికీ తీవ్రమైన భావోద్వేగాన్ని, గాంభీర్యాన్ని ఈ కవిత ప్రతిబింబిస్తోంది. కలాంగారి నిరంతర శ్రమను 'ప్రవాహం' తోటి, ఆయన జ్ఞానాన్ని 'విశ్వ తేజస్సు' తోటి పోల్చడం ద్వారా కవి ఆయన పట్ల ఉన్న అపారమైన భక్తిశ్రద్ధలను ప్రకటించారు. ఈ కవిత కలాం గారికి సమర్పించిన ఒక అక్షర నివాళి. ఆయన చెప్పిన ఆశయాలను మన గుండెల్లో నింపుకుని, నిరుత్సాహాన్ని వీడి ఉత్సాహంతో ముందుకు సాగడమే మనం ఆయనకు ఇచ్చే నిజమైన గౌరవం అని కవి యువతకు ప్రబోధిస్తున్నాడు.

ఇంకో కవితను చెప్పుకుందాం. "చిరునవ్వు" అనే కవితలో "చిరునవ్వు ఒక సంతకం లాగ/ నాతో నిత్యం కరచాలనం చేస్తుంది/ చిరునవ్వు అనంతాకాశమైనట్లు/ నాకొక ధైర్య కవచాన్ని అందిస్తుంది/ చిరునవ్వు ఒక స్వప్నం లాగా/ మళ్ళీ మళ్ళీ నన్ను వెంబడిస్తున్నట్లుగా" అని ముగించారు. ఇలా అనడంలో ఒకరి వ్యక్తిత్వానికి 'సంతకం' ఎలాగైతే ఒక ప్రత్యేక గుర్తింపునిస్తుందో, అలాగే చిరునవ్వు మనిషి అంతర్గత సౌందర్యానికి, ఆత్మవిశ్వాసానికి నిదర్శనంగా నిలుస్తుంది. అది 'నిత్యం కరచాలనం చేస్తుంది' అనడంలో అర్థం... చిరునవ్వు అనేది కేవలం పెదవులపై వచ్చిపోయే ఒక క్షణిక భావం కాదు, అది ప్రతిరోజూ మనల్ని పలకరించే ఒక ఆత్మీయ మిత్రుడిలా మనతోనే ప్రయాణిస్తుందని కవి భావన. ఇక్కడ 'వెంబడించడం' అంటే భయపెట్టడం కాదు, ఒక తీపి జ్ఞాపకంలా, ఒక నిరంతర ప్రేరణలా జీవితంలో సంతోషాన్ని, ఆశావాదాన్ని నింపుతూ మన వెంట నడుస్తుందని, చిరునవ్వు అనేది కేవలం ఒక శారీరక కదలిక కాదు, అది ఒక గుర్తింపు, ఒక రక్షణ, ఒక నిరంతర ప్రయాణం అని కవి ఈ ముగింపు ద్వారా తెలియజేశారు. ఈ కవిత కేవలం నిరాశను మాత్రమే చెప్పడం లేదు, ఒక ఆత్మీయ బంధాన్ని కోల్పోయిన తర్వాత మనసు అనుభవించే శూన్యాన్ని, ఆ శూన్యంలో నుండి పుట్టే కన్నీళ్లను, మౌనాన్ని చాలా నిశితంగా ఆవిష్కరించింది.

"నాలో నేనే అస్పష్టంగా" అన్న కవితలో "అస్పష్టపు గాయాలమీద / జ్ఞాపకపు లేపనాల్ని పూసుకొని/ కరుణార్ధ్ర/ కటాక్ష వీక్షణాలకోసం/ కాసింత ఊరట చెందాలనిపిస్తుంది" అంటూ చివరలో "ఒళ్ళు జలదరిస్తున్నట్లు/ కళ్ళు దుఃఖపు దిగుడు బావులవుతాయి/ మౌన ముఖ ఛాయల మీద / ఆత్మీయుణ్ణి పోగొట్టుకున్న బాధ/ ఒక అస్పష్టపు చిత్రమై గోచరిస్తుంది" అన్నారు. ఈ కవితా పంక్తులలో కవి తన అంతర్మథనాన్ని, ఒంటరితనాన్ని మరియు ఒక తీరని ఆత్మీయ వియోగాన్ని అత్యంత ఆర్ద్రంగా, హృదయాన్ని కదిలించేలా వ్యక్తపరిచారు. "నాలో నేనే అస్పష్టంగా" అనే శీర్షికకు తగ్గట్టుగానే, మనసులోని గందరగోళాన్ని, స్పష్టత లేని వేదనను ఈ పంక్తులు ప్రతిబింబిస్తున్నాయి. కొన్ని మానసిక గాయాలకు కారణాలు బయటకు చెప్పలేనంత 'అస్పష్టంగా' ఉంటాయి. అలాంటి గాయాల వేదనను తట్టుకోవడానికి కవి గతంలోని మధురమైన 'జ్ఞాపకాలను' ఒక ఔషధంలా (లేపనం) వాడుకుంటున్నారు. గతం ఇచ్చిన గాయాల నుండి తప్పించుకోవడానికి, మళ్లీ ఆ గతంలోని మంచి జ్ఞాపకాలనే ఆశ్రయించడం ఇక్కడి విశేషం. తీవ్రమైన బాధలో ఉన్నప్పుడు మనిషి ఆశించేది కేవలం ఒక చిన్న ఓదార్పు. ఎవరైనా తనను కరుణతో, ప్రేమతో కూడిన చూపులతో (కటాక్ష వీక్షణాలు) పలకరిస్తే బాగుండునని, ఆ ప్రేమే తనకు 'కాసింత ఊరట' ఇస్తుందని కవి మనసు ఆరాటపడుతోంది. ఈ కవిత కేవలం నిరాశను మాత్రమే చెప్పడం లేదు, ఒక ఆత్మీయ బంధాన్ని కోల్పోయిన తర్వాత మనసు అనుభవించే శూన్యాన్ని, ఆ శూన్యంలో నుండి పుట్టే కన్నీళ్లను, మౌనాన్ని చాలా నిశితంగా ఆవిష్కరించింది.

"కవితా సంపుటి శీర్షికగా ఉన్న కవిత "నువ్వు నువ్వుల వెలగాలి" లో "ఎక్కడైనా సరే../ మనల్ని మనమే గొప్పగా/ ప్రేమించుకోవాలి./ నిన్ను నువ్వే తెలుసుకొని/ నీ అంతరంగంతోనే ముందుగా/ సజీవంగా మాట్లాడడం నేర్చుకోవాలి./ నీలో తన్నుకొస్తున్న అసమానతల/ కల్మషపు ఇగో ను ఎగసి తంతూ/ నీ బాధల్ని ఒక మూసలో గ్రుచ్చి/ దానిని పూలమాలలా మేడలో ధరించాలి" అనడం చూస్తే..ఈ కవితా పంక్తులు ఆత్మగౌరవాన్ని , ఆత్మవిశ్వాసాన్ని మరియు అంతర్మథనాన్ని చాలా శక్తివంతంగా ప్రబోధిస్తున్నాయి. "నువ్వు నువ్వుల వెలగాలి" (అంటే నీవైన ప్రత్యేకతతో నువ్వు వెలగాలి/ప్రకాశించాలి) అనే శీర్షికకు తగ్గట్టుగానే, మనిషి తనను తాను ఎలా ఉద్ధరించుకోవాలో కవి ఇక్కడ దిశా నిర్దేశం చేశారు. ఈ కవిత కేవలం వేదనను పంచేది కాదు, వేదనను దాటుకొని ఎలా ఒక విజేతగా నిలబడాలో చెప్పే ఒక మోటివేషనల్ ఫిలాసఫీ. నిన్ను నువ్వు ప్రేమించుకో, అహాన్ని వీడు, నీ బాధలనే నీకు బలంగా మార్చుకొని సమాజంలో ప్రకాశించు అని కవి ఎంతో ఉదాత్తంగా చెప్పారు. ఇంకా "మనిషి మీద వాలిన/ ముసుగు రోదనల్ని తరమాలి/ నీ మౌన ముగ్ధ మందారాలు/ విచ్చుకున్న పూల తోటలవ్వాలి/ వృత్తిలో నువ్వెరివైనా కావచ్చు/ నీ ప్రవృత్తిలో ఏ మాత్రం/ నలుగురు మెచ్చే సత్ప్రవర్తన కావాలి/ అది నీలో దాగిన/ మానవత్వమై నిలవాలి" అని ముగించారు. ఈ సమాజంలో చాలా మంది మనుషులు పైకి నవ్వుతూ కనిపిస్తున్నా, లోపల ఏదో ఒక బాధతో, నిరాశతో 'ముసుగు రోదనలు' అనుభవిస్తూ ఉంటారు. కవి ఏమంటున్నారంటే... మనపై ఆవరించిన ఆ నిరాశా నిస్పృహలను, రహస్య వేదనలను నైరాశ్యం అనే ముసుగును చీల్చుకుంటూ బయటకు తరిమేయాలి. బాధల్లోనే ఉండిపోకుండా చైతన్యవంతులు కావాలి. ఇక్కడ 'మౌన ముగ్ధ మందారాలు' అంటే మన మనసులో దాగి ఉన్న అపారమైన శక్తులు, సృజనాత్మకత, మంచితనం అని అర్థం. అవి మొగ్గల్లా మౌనంగా ఉండిపోకూడదు. అవి 'విచ్చుకున్న పూల తోటలు' కావాలి. అంటే మనలోని ప్రతిభ, సానుకూలత పదిమందికీ ఆనందాన్ని, సుగంధాన్ని పంచేలా ఒక పెద్ద నందనవనంలా విస్తరించాలి. మొత్తంగా చూస్తే ఈ కవిత మొదట "మనల్ని మనమే ప్రేమించుకోవాలి" అనే వ్యక్తిగత చైతన్యంతో ప్రారంభమై, ముగింపుకు వచ్చేసరికి "నలుగురు మెచ్చే సత్ప్రవర్తన, మానవత్వం" అనే సామాజిక చైతన్యంగా పరిణామం చెందింది. ఈ ముగింపు చదువరుల మనసుల్లో ఒక గొప్ప ఆశాభావాన్ని, నైతిక స్పృహను నింపుతుంది.

ముగిస్తూ ఒక్క మాట చెప్పాలి. కవిత్వానికి కావలసినవి మోహాలు, ఉద్వేగాలు, అనుభవాలే! వివిధ వాదాల బురదనంటించుకోకుండా, జలపాతాలు, లతలు, ఆకులు, ప్రకృతే కాకుండా అన్నీ ప్రతిధ్వనించాలి. కవిత్వానికి ఏ వస్తువులు అవసరమైనవో ఎఱిక ఉన్న కవి బాబూరావు. కవి భావనా పటిమ అతని హృదయాన్ని దందండించే సమయంలో ఒక పూనకం వహించినట్లు రాసుకుంటూ పోతాడు. ఆ సమయంలో అతని మనో కుహరంలో వక్తిచేతన, అవ్యక్త చేతనాదులన్నీ కూడా సృజనాత్మక కృషిలో ఉత్సాహంగా సహకరిస్తాయి. అప్పుడు హృదయ గోచరమైన విషయాలను లిఖిస్తూ వెళ్తాడు. కానీ తీరా వ్యక్తి చేతనలో వాటి రహస్యాలను వివరించమంటే అంత స్పష్టంగా వివరించలేక పోవచ్చు కూడా! కవి తన భావనా శక్తితో నిశ్శబ్ద భావన ద్వారాలను బలంగా గుద్దుతాడు. అలా బాదగా బాదగా నిదురించే సంగీతం మేల్కొని కోమల రిషభ గాంధారంలో జవాబిస్తుంది. బాబూరావు లాంటి అదృష్ట వంతులకు ఎంతో పరిశ్రమ లేకుండానే ఇలాంటి సిద్ధి లభించింది. కొందరికి జీవితమంతా పరిశ్రమించినా సిద్ధి లభించకపోవచ్చుని తెలియజేస్తూ ముగిస్తున్నాను.

కవితా తత్త్వాన్వేషి అరుణకిరణాలు

అరుణ్ కుమార్ గతంలో నేను చేసిన ఒక ముఖా ముఖీలో చెప్పినట్లు, ఫిజిక్స్‌లో సాహిత్యాన్ని, సాహిత్యంలో ఫిజిక్స్‌ను చూస్తున్నాడు, అందుకే తను "ఫిజిక్స్ అరుణ్ కుమార్" అయ్యాడు. ఇప్పుడు "జీరో గ్రావిటీ" అనే కవితా సంపుటితో మన ముందుకొచ్చాడు. దీనిలో 58 కవితలున్నాయి. దీనికి సినీ గీత రచయిత, డా.వెనిగళ్ళ రాంబాబుగారు, ఎం.శ్రీనివాసరెడ్డి, సాయిలతగార్లు మంచి ముందు మాటలు అందించారు. ఇంకా కేంద్ర సాహిత్య అకాడమీ గ్రహీతలైన నారంశెట్టి ఉమా మహేశ్వరరావు, డా.నాగసూరి వేణుగోపాల్, జూకంటి జగన్నాథం, డా.పసనూరి రవీందర్ వంటి సుప్రసిద్ధ కవులు కవితా సంపుటి చివర తమ తమ అభిప్రాయాలను వెల్లడించారు.

శూన్యం అనే కవితా సంపుటి, బిగ్‌బ్యాంగ్ అనే వ్యాస సంపుటి అందించిన అరుణ్‌కుమార్ నేడు "జీరో గ్రావిటీ" కవితా సంపుటితో ముందుకొచ్చారు. ఈ కవితలన్నీ ప్రముఖ దిన/వార/మాస పత్రికల్లో ప్రచురితమైనవే! సాధారణంగా కవితలన్నింటిలోను "శాస్త్ర విజ్ఞాన టచ్" ఉంటుంది. మచ్చుకు కొన్ని కవితలను చూద్దాం. "మాథ్స్ ఈక్వేషన్" అనే కవితలో "మన జీవన/ గమనపు గణితంలో/ నాన్న ఎమోషన్స్‌తో/ తడసిన ఒక ఈక్వేషన్..!/ బాధ్యతను ప్లస్ చేస్తూ/ కష్టాలను మైనస్ చేస్తూ/ చిరునవ్వులతో లబ్ధంతో/ తాను సున్నా శేషమై/ మిగులుతాడు..!/ ఈక్వాలిటీ ఫాలో అవుతూ/ మనకు అనంతపు/ భవిష్యత్తును అందిస్తాడు" అన్నారు. ఈ కవితలో నాన్న గొప్పతనాన్ని మరియు ఆయన చేసిన త్యాగాలను గణిత పరిభాషలో ఎంతో అద్భుతంగా, హృదయానికి హత్తుకునేలా వివరించాడు. మన జీవితం అనే లెక్కలో నాన్న పాత్ర ఎలా ఉంటుందో ప్రతి ఒక్కరికీ అర్థమయ్యేలా కవి ఇక్కడ పోల్చడం గమనార్హం. బాధ్యతను ప్లస్ చేస్తూ – నాన్న ఎల్లప్పుడూ కుటుంబం పట్ల, పిల్లల పట్ల తన బాధ్యతలను పెంచుకుంటూ పోతాడు. కష్టాలను మైనస్ చేస్తూ – పిల్లలకు ఎలాంటి కష్టాలు, ఇబ్బందులు తెలియకుండా వాటన్నిటినీ తనే భరిస్తూ, మన జీవితాల్లోంచి కష్టాలను తీసివేస్తాడు. చిరునవ్వుల లబ్ధంతో – ఆయన పడే కష్టాలన్నిటికీ చివరకు పిల్లల ముఖాల్లో చూసే సంతోషమే, చిరునవ్వే ఆయన పొందే అసలైన ప్రతిఫలం. తాను సున్నా శేషమై మిగులుతాడు – ఒక లెక్కలో శేషం సున్నా వస్తే ఆ లెక్క పూర్తయినట్టు. అలాగే, నాన్న తన జీవితాంతం పిల్లల కోసం అరిగిపోతూ, తనకంటూ ఏమీ దాచుకోకుండా, చివరికి త్యాగానికి ప్రతీకగా నిలుస్తాడు. ఈక్వాలిటీ ఫాలో అవుతూ – పిల్లలందరినీ సమానంగా చూస్తూ, అందరికీ సమానమైన ప్రేమానురాగాలను పంచుతాడు. మనకు అనంతపు భవిష్యత్తును అందిస్తాడు – నాన్న వేసిన పునాది వల్లే పిల్లలకు అంతం లేని (ఇన్ఫినిటీ), ఎంతో ఉజ్వలమైన భవిష్యత్తు లభిస్తుంది. నాన్న అనే భావోద్వేగాన్ని గణిత సూత్రాలతో ముడిపెట్టి రాసిన ఈ కవిత చాలా హృద్యంగా అనిపిస్తుంది.

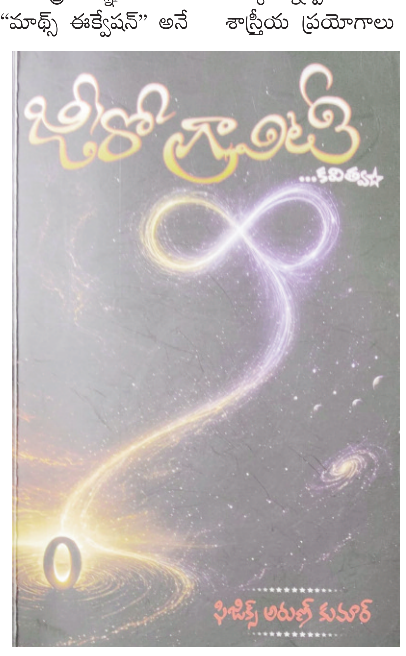

సునీతా విలియంస్ సుదీర్ఘ అంతరిక్ష యాత్ర వీజయవంతమైన సందర్భంగా రాసిన "సునీత ఏ స్పేస్ వార్" అనే కవితలో "అంతరిక్ష చెరసాలలో భారరహితమై/ సాంకేతిక వైఫల్యాల గాడాంధకారంలో/ ఆమె బందీ అయింది.!/ ఆత్మ విశ్వాసపు తార పూదోట విచ్చుకుంటే/ నవమాసాల నాటకీయ పరిణామాల/ అలలన్నీ ఆవిరై../ అంతరిక్షమే ఆమె ముందు తేలిపోయింది" అన్నాడు. ఈ కవితలో సునీతా విలియమ్స్ అంతరిక్షంలో ఎదుర్కొన్న సుదీర్ఘ పోరాటాన్ని, ఆమె అచంచలమైన ఆత్మవిశ్వాసాన్ని ఎంతో శక్తివంతంగా ఆవిష్కరించాడు. సాంకేతిక లోపాల వల్ల అనుకోకుండా అంతరిక్షంలో ఎక్కువ కాలం ఉండిపోవాల్సి వచ్చిన పరిస్థితులను కవి ఒక యుద్ధంతో పోల్చాడు. స్టార్‌లైనర్ నౌకలో తలెత్తిన సాంకేతిక సమస్యల కారణంగా ఆమె అక్కడే చిక్కుకుపోవాల్సి వచ్చింది. ఆ అనిశ్చితి, ఎప్పుడు తిరిగి వస్తారో తెలియని గందరగోళాన్ని 'గాడాంధకారం' గా వర్ణించాడు. ఎన్ని కష్టాలు ఎదురైనా ఆమె తన మనోధైర్యాన్ని, ఆత్మవిశ్వాసాన్ని కోల్పోలేదు. ఆ నమ్మకమే ఆమెలో ఒక నూతన ఉత్తేజాన్ని (పూదోట విచ్చుకోవడం) నింపింది.దాదాపు తొమ్మిది నెలల పాటు (నవమాసాలు) సాగిన ఉత్కంఠ భరితమైన పరిణామాలు, ఎదురుచూపులు, ఆందోళనలన్నీ ఆమె ధైర్యం ముందు కరిగిపోయాయి. చివరకు ఆమె సాధించిన విజయం, చూపిన గుండెధైర్యం ముందు ఆ అనంతమైన అంతరిక్షం కూడా చిన్నబోయింది. ఆమె సంకల్పం ముందు అంతరిక్ష సవాళ్లు తేలిపోయాయి. కష్టాల చెరసాలను దాటుకుని, సాంకేతిక సవాళ్లను అధిగమించి, సునీతా విలియమ్స్ సాధించిన ఈ చారిత్రాత్మక విజయానికి ఈ కవితతో ఒక అద్భుతమైన అక్షర నీరాజనం పట్టాడు అరుణ్. ఇంకా "ఆమె సంకల్పపు దృశ్యాల/ ప్రయోగాల ప్రవాహంలో/ ఆమె పాదాలను పుడమితల్లి/ ముద్దాడుతుంటే మురిసిపోతుంటే/ రోదసి ఆమె ప్రేయసి అయింది/ ఆమె అంతరిక్ష యానానికి/ కాల దిక్సూచయింది..!/ స్పేస్ వార్‌లో ఆమె పట్టుదల/ పసిడి కాంతుల ముందు/ స్పేస్ వాక్ సునీత/ హిస్టరీ వాక్యం అయింది" అని ముగించారు. ఈ కవిత ముగింపు సునీతా విలియమ్స్ సాధించిన అద్భుత విజయాన్ని, ఆమె పట్టుదలను మరియు చరిత్రలో ఆమె లిఖించిన సరికొత్త అధ్యాయాన్ని ఎంతో గంభీరంగా, గౌరవప్రదంగా వర్ణించింది. అంతరిక్షంలో చిక్కుకున్నప్పటికీ ఆమె ఖాళీగా కూర్చోలేదు. తన దృఢ సంకల్పంతో ఎన్నో శాస్త్రీయ ప్రయోగాలు చేస్తూ, ఆ కాలాన్ని ఒక ప్రవాహంలా జ్ఞానార్జనకు ఉపయోగించుకుంది. ఆమె పాదాలను పుడమితల్లి ముద్దాడుతుంటే మురిసిపోతుంటే – అనడంలో ఎట్టకేలకు సుదీర్ఘ నిరీక్షణ తర్వాత ఆమె క్షేమంగా భూమికి తిరిగి వచ్చిన క్షణాన్ని కవి ఇక్కడ అద్భుతంగా వర్ణించారు. ఎంతో కాలం తర్వాత తన బిడ్డను తిరిగి చూసుకుని భూమాత మురిసిపోతూ, ఆమె పాదాలను ముద్దాడుతున్నట్లుగా దృశ్యమానం చేశారు. ఆమె చీకటి రోజులలో అంతరిక్షం ఆమెకు ఒక శత్రువులా కాకుండా, ఒక ప్రేయసిలా మారి ఆమెను ఆదరించింది. ఆమె చేసిన ఈ సుదీర్ఘ అంతరిక్ష ప్రయాణం భవిష్యత్తు తరాల వారికి కాలానికే ఒక దిక్సూచిగా నిలిచిపోయేట్టు చేసిందన్నారు. అంతరిక్షంలో నడిచిన స్పేస్ వాక్ చేసిన సునీతా విలియమ్స్, ఇప్పుడు చరిత్ర పుటలలో ఎప్పటికీ చెరిగిపోని ఒక ఒక మైలురాయిగా, ఒక 'చరిత్ర వాక్యం'గా నిలిచిపోయిందని ప్రస్తుతించారు. ఈ కవిత ఒక మహిళా శాస్త్రవేత్త యొక్క అజేయమైన మానసిక శక్తిని, ఆమె సాధించిన చారిత్రాత్మక విజయానికి ప్రతీకగా నిలిచింది. ఈ విధంగా ఎన్నో కవితలకు విజ్ఞాన శాస్త్రంతో అనుసాధించి సాహిత్యంలో ఎవ్వరూ చేయని ప్రయోగం చేస్తున్నాడు అరుణ్‌కుమార్.

ఈ కవితా సంపుటికి "జీరో గ్రావిటీ" అని పేరు పేరు పెట్టడం ద్వారా ఒకవైపు విజ్ఞాన శాస్త్రాన్ని, మరోవైపు మానవ సంబంధాలలోని నిగూఢ తత్వాన్ని ఒకే తాటిపైకి తెచ్చారు. సైన్స్ పరంగా చూస్తే అది అంతరిక్ష స్థితి, జీవిత పరంగా చూస్తే అది అన్ని బంధాల నుంచి, కష్టాల నుంచి విముక్తి పొంది ప్రశాంతంగా మారే ఉన్నతమైన స్థితి. అందుకే ఈ శీర్షిక ఈ కవితా సంపుటికి ఎంతో సముచితంగా, అర్థవంతంగా కుదిరింది. కవితా సంపుటిలోని ప్రతి పేజీలో ఐన్‌స్టీన్ ప్రసిద్ధ సమీకరణం జూ౹ ఎంసి2 అని ఇవ్వడం వెనుక ఎంతో లోతైన సృజనాత్మక మరియు తాత్విక అంతరార్థం దాగి ఉంది. సైన్స్ ప్రకారం ఈ సూత్రం ద్రవ్యరాశి అనేది శక్తిగా ఎలా మారుతుందో చెప్తుంది. కవిత్వంలో కూడా అదే జరుగుతుంది. మన కంటికి కనిపించే లౌకిక విషయాలు, అనుభవాలు, మానవ సంబంధాలు కవి కలం ద్వారా అద్భుతమైన భావశక్తిగా, అక్షర శక్తిగా రూపాంతరం చెందుతాయని చెప్పడం ఉంది. కవి సైన్స్ (విజ్ఞాన శాస్త్రం) మరియు సాహిత్యాన్ని (కవిత్వం) వేర్వేరుగా చూడలేదు. విశ్వంలోని ప్రతి అణువులోనూ ఒక శక్తి ఉన్నట్లే, ప్రతి కవితా వాక్యంలోనూ అనంతమైన భావశక్తి ఉంటుందని కవి నిరూపించదలిచారని భావిస్తున్నాను. కవితల నుండి ముందు మాటలను "బ్లర్బ్"ను రోమన్ అంకెల ద్వార విడగొట్టి, కవితలకు మాత్రమే అంకెలను ఇవ్వడం ఒక ఆనవాయితీ. అరుణ్‌కుమార్ మరిన్ని కవితా సంపుటులను వెలయించగలడని ఆశాభావం వ్యక్తం చేస్తూ ముగిస్తున్నాను.

- కిరణశ్రీ
(91105 80418)

నేటి మనం... రేపటి ఒక జ్ఞాపకం

గడిచిపోయిన కాలాన్ని వెనక్కి తిరిగి చూసినప్పుడు మనకు కనిపించేది చరిత్ర. ఆ కాలంలో జీవించిన మనుషులు, జరిగిన సంఘటనలు, చోటుచేసుకున్న మార్పులు అన్నీ దాని పుటల్లో నిలిచి ఉంటాయి. కానీ ఒకసారి మనం వర్తమానం వైపు నుంచి ఆలోచిస్తే ఒక ఆసక్తికరమైన విషయం కనిపిస్తుంది. అది ఏమిటి? అంటే చరిత్రగా మారబోయే కాలంలోనే మనం జీవిస్తున్నాం. ఈరోజు మనకు అత్యంత సాధారణంగా అనిపించే జీవితం, రేపటి తరానికి ఒక జ్ఞాపకం కావచ్చు. మన మాటలు, మన అలవాట్లు, మన సంబంధాలు, మన ఇళ్లలోని చిన్న సంఘటనలు, మన చుట్టూ జరుగుతున్న పరిణామాలు కాలం గడిచేకొద్దీ ఒక సమాజం ఎలా జీవించిందో చెప్పే ఆనవాళ్లుగా మిగలవచ్చు. ఇక్కడే జ్ఞాపకానికీ సాహిత్యానికీ మధ్య ఒక ఆసక్తికరమైన సంబంధం ఏర్పడుతుంది.

జ్ఞాపకం కేవలం గతాన్ని గుర్తు చేసుకోవడం కాదు; అది గతాన్ని మనలో తిరిగి సృష్టించుకోవడం కూడా. ఎన్నో సంవత్సరాల తరువాత మనం ఒక ప్రదేశాన్ని గుర్తు చేసుకున్నప్పుడు, ఆ ప్రదేశం నిజంగా ఉన్న రూపం మనకు గుర్తుండకపోవచ్చు. దాని వాసన, ఒక చెట్టు నీడ, ఒక మనిషి పలికిన మాట, ఒక మధ్యాహ్నపు నిశ్శబ్దం–ఇవేవో కొన్ని మాత్రమే మనలో మిగిలి ఉండవచ్చు. అయినా, ఆ చిన్న ముక్కలతోనే మనలో ఒక సంపూర్ణమైన ప్రపంచం మళ్లీ రూపుదిద్దుకుంటుంది. అందుకే జ్ఞాపకం ఒక సాహిత్య వస్తువు.

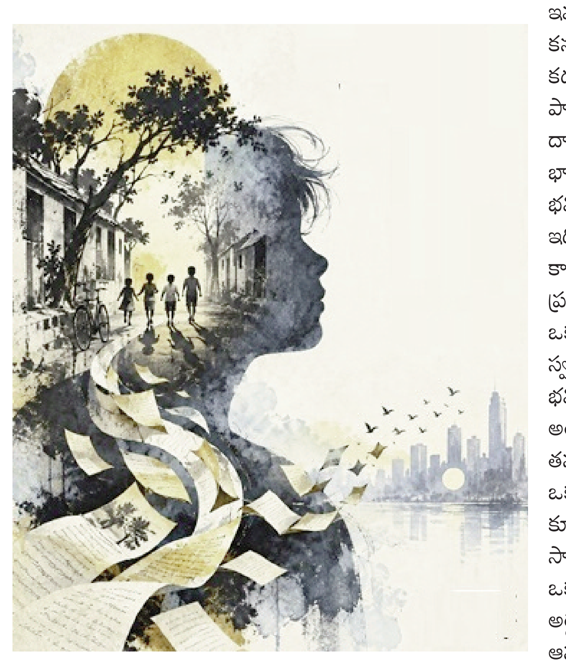

రచయిత తన జ్ఞాపకాలను యథాతథంగా వ్రాయడు. గుర్తున్నదాన్ని ఎంచుకుంటాడు; మరచిపోయినదాని స్థానంలో ఊహను ఉంచుతాడు; ఒక సంఘటనకు మిగిలిన భావాన్ని పదాల్లోకి తీసుకొస్తాడు. ఒక మనిషి చెప్పిన మాట కంటే, ఆ మాట చెప్పిన తీరు గుర్తుండవచ్చు. ఒక ఇంటి ఆకారం కంటే, ఆ ఇంట్లోకి అడుగుపెట్టినప్పుడు కలిగిన అనుభూతి నిలిచి ఉండవచ్చు. వాస్తవం, జ్ఞాపకం, ఊహ ఈ మూడింటి మధ్య జరిగే ఈ సున్నితమైన ప్రయాణంలోనే ఎన్నో సాహిత్య రచనలు పుడతాయి. అయితే జ్ఞాపకం వ్యక్తిగతమైనదే అయినా, దాని విలువ అక్కడితో ముగియదు.

ఒక వ్యక్తి జ్ఞాపకంలో నిలిచిన చిన్న ప్రపంచం, ఒక కాలానికి సంబంధించిన అరుదైన సాక్ష్యంగా మారవచ్చు. చరిత్ర పెద్ద సంఘటనలను నమోదు చేస్తుంది. కానీ ఒక కాలంలో సాధారణ మనుషులు ఎలా జీవించారో, ఎలా మాట్లాడారో, ఏ విషయాలకు నవ్వారో, దేనికి భయపడ్డారో, తమ సంబంధాలను ఎలా నిర్మించుకున్నారో ఇలాంటి సూక్ష్మమైన విషయాలు తరచుగా అధికారిక చరిత్రలో కనిపించవు. వాటిని సాహిత్యం తనలో నిలుపుకోగలదు. ఇక్కడ భాష పాత్ర మరింత ముఖ్యమవుతుంది.

పూర్వకవుల రచనలు చదివినప్పుడు వారి కాలపు పదజాలం, వాక్య నిర్మాణం, భావవ్యక్తీకరణ మనకు ఆ కాలపు ఒక స్వరాన్ని వినిపిస్తాయి. ఒకప్పుడు వ్యవహారంలో సహజంగా ఉన్న కొన్ని పదాలు కాలంతో పాటు మనకు గ్రాంథికంగా అనిపించాయి. ఈరోజు మనం వాటిని సాహిత్యం ద్వారా తెలుసుకుంటున్నాం. అదే విధంగా ఈరోజు మన వ్యవహారిక భాష కూడా రేపటి తరానికి గ్రాంథిక భాష కావచ్చు.

మన సంభాషణల్లో సహజంగా వినిపించే పదాలు, ప్రాంతీయ మాండలికాలు, కుటుంబాల్లోని ప్రత్యేకమైన పలుకుబడులు, సామెతలు ఇవన్నీ నమోదు కాకపోతే కాలంతో పాటు కనుమరుగయ్యే అవకాశముంది. వాటిని కథల్లో, వచన కవిత్వంలో, నవలల్లో, పాటల్లో, నాటకాల్లో, వ్యాసాల్లో నిలపడం ద్వారా మనం కేవలం భాషను కాదు, ఆ భాషలో జీవించిన మనిషిని కూడా భవిష్యత్తుకు అందించిన వారు అవుతాం. ఇది గ్రాంథిక భాషను తిరస్కరించడం కాదు. వ్యవహారిక భాషను దానికి ప్రత్యామ్నాయంగా నిలపడం కూడా కాదు. ఒక భాషకు చెందిన వివిధ కాలాల స్వరాలను వాటి సహజత్వంతో భవిష్యత్తుకు అందించడం.

అందువల్ల రచయితకు జ్ఞాపకం కేవలం తన గతాన్ని తలుచుకునే సాధనం కాదు; ఒక కాలాన్ని నమోదు చేసే బాధ్యత కూడా. ఈరోజు మనకు చిన్నదిగా, సాధారణంగా కనిపించే ఒక సంఘటన, ఒక మాట, ఒక మనిషి రేపు ఒక కాలాన్ని అర్థం చేసుకోవడానికి ముఖ్యమైన ఆనవాలుగా మారవచ్చు. పూర్వకవుల రచనలు మనకు వారి కాలపు జ్ఞాపకాలను అందించినట్లే, మన రచనలు కూడా భవిష్యత్తు తరాలకు మన కాలపు జ్ఞాపకాలుగా మిగలవచ్చు. నేటి మనం... రేపటి మనకు ఒక జ్ఞాపకం. ఆ జ్ఞాపకాలు పదాల్లో నిలిచినప్పుడు, అవే భవిష్యత్తుకు చరిత్రగా మిగులుతాయి.

- వంగర శరచ్చంద్ర
(74164 26242)

కరువు రక్కసి

మటు మాయమైనాయి
మేఘాల ఘర్జనలు
కనుమరుగయ్యాయి
ఆకాశంలో మెరుపులు
పెరుగుతున్న ఉష్ణోగ్రతలు
మండుతున్న ఎండలు
అడుగంటుతున్న మడుగులు
తడి ఆరిపోయిన తటాకాలు
ప్రవహించని వాగులు
తడవని నేలతో
దప్పిక తీరేదెలా ???
వచ్చిన కరువుతో
కడుపు నింపేదెలా ???
జలాశయాల్లో జలం లేదు
పశువులకి మేత లేదు
వానా కాలం ఎండా కాలమైంది
పచ్చగా ఉండాల్సిన నేల
సుర్రుమనే ఎర్రటి ఎండతో
నిప్పులు చిమ్ముతూ...
మండే కొలిమిలా...
ఎండమావిని తలపిస్తోంది
నీళ్లు ప్రవహించే నదుల్లో
ఇసుక ప్రవహిస్తోంది
అడవి తరుగుతోంది
భూతాపం పెరుగుతోంది
హిమాలయాల్లో మంచు కరుగుతోంది
తుఫానులు ఏర్పడే కాలంలో
ఇసుక తుఫానులు లేస్తున్నాయ్
ఆకలితో అడవి జంతువుల
శరీరాలు అస్థి పంజరాలయిన వేళ
మళ్ళింది ఆ జంతువుల చూపు
ధీనంగా ఆకాశం వైపు
నెమలి నాట్యం కుంటు పండింది
కోయిల గానం మూగబోయింది
ఘర్జనలు వినిపించే చోట
నిశ్శబ్దం అలుముకుంది
అనావృష్టితో అడవే అంధకారమైంది.

- కోనేటి నరేష్,
శ్రీ సత్యసాయి జిల్లా, 8499847863

"సృజన కళావిజ్ఞాన వేదిక"కు వ్యాసాలు tekumalla.venkatappaiah@gmail.com ఈమెయిలుకు పంపండి"